

Katarzyna Badowska

"Przekleństwo i harmonia nieskończonego. Z zagadnień literatury Młodej Polski i epok późniejszych", red. K. Badowska, Łódź 2014 : [recenzja]

Czytanie Literatury : łódzkie studia literaturoznawcze nr 3, 518-519

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w zakresie *savoir-vivre*'u. Zebrany materiał zawiera wszechstronną analizę, ukazującą wartość honoryfikatywną i pragmatyczną formuł grzecznościowych badanego okresu, tym samym wnosi nowe treści do wiedzy o ewolucji form etykiety językowej, wypełniając lukę w dotychczasowym stanie wiedzy w tym zakresie.

(AP)

Piśmiennictwo zakonne w dobie staropolskiej, red. Katarzyna Kaczor-Scheitler, Magdalena Kuran, Michał Kuran, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013.

W wieloautorskim tomie monograficznym *Piśmiennictwo zakonne doby staropolskiej* znalazły się artykuły badaczy z kilku krajowych ośrodków akademickich. Większość z tych prac została przedtem zaprezentowana na zatytułowanej tak samo konferencji naukowej, która odbyła się w Łodzi w listopadzie 2010 roku. W niniejszej publikacji, będącej pierwszą próbą całościowego opracowania tego obszernego zagadnienia, zawarto rozprawy o piśmiennictwie zakonnym trzech okresów – od średniowiecza do późnego baroku. Czytelnicy odnajdą tu zarówno artykuły stanowiące studium działalności członków wybranych, konkretnych zakonów, jak i takie, w których zaprezentowane zostało szersze ujęcie tematu. Teksty te podzielono na następujące cztery działy tematyczne: Księgozbiory, dokumenty i drukarnie, Medytacje, Retoryka i filozofia oraz Wzorce osobowe. Pierwsza i zarazem najobszerniejsza z wymienionych części poświęcona jest pracom materiałowym. W drugim dziale znalazły się artykuły stanowiące analizę tekstów dotyczących medytacji (w dwóch autorki skupiają się na konkretnym utworze, w jednym kwestia ta ukazana jest przekrojowo). Blok trzeci gromadzi prace poświęcone funkcjonalności wybranych utworów zaliczanych do piśmiennictwa zakonnego, czwarty zaś – artykuły o różnorodnych formach wypowiedzi, w których zaprezentowano wzorce zachowań. Na końcu zamieszczono stenogram z dyskusji opracowany przez Dawida Szymczaka, a także bibliografię i indeks osób.

(BP)

Przekleństwo i harmonia nieskończonego. Z zagadnień literatury Młodej Polski i epok późniejszych, red. K. Badowska, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014.

Książka zawiera rozprawy i szkice poświęcone analizie szeroko pojętych obszarów i sensów „nieskończonego” w literaturze i eseistyce polskiej powstającej od roku 1890. Okres Młodej Polski stanowi dla autorów – badaczy z różnych ośrodków naukowych – zasadniczy przedmiot uwagi, ale także istotny punkt odniesienia, horyzont badawczy obejmuje bowiem również tematy i zjawiska kształtujące się pod wpływem modernistycznego światopoglądu i paradygmatu kultury. Interpretacji poddana została twórczość m.in. Henryka Sienkiewicza, Kazimierza Tetmajera, Zenona Przesmyckiego, Stanisława Przybyszewskiego, Bolesława Leśmiana, Juliana Przybosa.

Podjęta przez autorów refleksja nad ideą nieskończoności w literaturze obejmuje bogate spektrum zagadnień, uwzględniające perspektywę ontologiczną, antropologiczną, metafizyczną, eschatologiczną i epistemologiczną. Problem doświadczania nieskończoności analizowany jest w wymiarze przestrzennym i temporalnym, tożsamościowym i warsztatowym, a tom układa się w opowieść o tęsknocie do pełni, o poszukiwaniu całościowych sensów i scalaniu w jedność tego, co rozbite, o budowaniu spójnej wizji świata i obrazu własnego „ja”.

(KB)

Magdalena Przybysz-Stawska, *Książka na łamach wybranych czasopism w Polsce u progu XXI wieku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013.

Niniejsza publikacja poświęcona jest zagadnieniu popularyzacji książki na łamach prasy. Autorka skupia się przede wszystkim na badaniu rozmaitych form obecności książki w wybranych polskich czasopismach, dostępnych na początku XXI wieku na rynku prasowym.

Swój wywód Magdalena Przybysz-Stawska rozpoczyna od przytoczenia słów Karola Głombiowskiego, stanowiących pretekst do określenia roli, którą odgrywa książka we współczesnym świecie, oraz do oceny stanu czytelnictwa, które, zdaniem autorki, staje się z roku na rok mniej popularne.

Rozprawa składa się z pięciu rozdziałów. W pierwszym z nich przedstawione zostały główne nurty i tendencje rozwojowe obserwowane na polskim rynku wydawniczo-księgarskim i prasowym w latach 1989–2005. W rozdziałach od drugiego do czwartego podjęto temat realizacji zagadnienia popularyzacji książki na łamach prasy różnego typu. Drugi rozdział dotyczy prasy opiniotwórczej („Polityka”, „Wprost”, „Newsweek Polska”), trzeci – prasy kobiecej („Zwierciadło”, „Twój Styl”, „Elle”) a czwarty rozdział – prasy młodzieżowej („Filipinka”, „Dziewczyna”, „Cogito”).

Autorka przyjęła w książce następujący układ treści: każdy z typów prasy poddała krótkiej charakterystyce, następnie zaprezentowała dany periodyk i opisała zwięźle jego historię. Przedstawiła także najważniejsze zmiany dotyczące zawartości, jak i programu czy wyglądu szaty graficznej. Najwięcej miejsca poświęciła jednak na omówienie funkcji recenzji i reklam w poszczególnych czasopismach. W piątym, ostatnim rozdziale autorka porównała wszystkie periodyki w interesującym ją kontekście.

Badania, które Przybysz-Stawska przeprowadziła, pozwoliły wskazać i opisać formy obecności książki na łamach wybranych czasopism polskich, ukazały także pewne uproszczenia, a nawet spłylenie treści przekazu zamieszczonego w prasie.

(JPM)

Magdalena Rządowolska, *Wydawcy książek w Łodzi w latach 1945–1956*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013.

Książka Magdaleny Rządowolskiej to pierwsza w naukowej literaturze polskiej próba szczegółowego opisu łódzkiego ruchu wydawniczego w latach